

De ruimere context van Transitie

In de UK en Wales zijn er in totaal 11.000 gemeenten, 60 steden en een groot aantal rurale gemeenschappen, die de afdaling van de energiecurve moeten maken, pro-actief of reactief.

Maar naast deze op de gemeenschap gebaseerde transitie moet elk individu weggroeien van zijn olieverslaving en van een hele serie ecologisch schadelijke praktijken, weg uit het complexe web dat hen in het eindeloze groeiparadigma gevangen houdt.

Dit zal voor de een gemakkelijker zijn dan voor de ander, maar we zullen het allemaal moeten doen.

En ieder van ons moet beter leren begrijpen met zijn verstand en met zijn hart dat als we op Aarde willen blijven leven, we onszelf weer in het weefsel van de planeet zullen moeten inweven, en begrijpen dat het dualisme van “mensen

zijn gescheiden van de aarde”, dat ten grondslag ligt aan onze geïndustrialiseerde samenleving, vals is, misleidend en een enkele reis naar een veel hetere hel op aarde inhoudt dan we kunnen hanteren.

Deze tocht betekent ten volle het ondraaglijke gewicht voelen van onze verantwoordelijkheid voor wat er gebeurt, van het mee gecompromitteerd zijn van ons allen in het instandhouden van dit onduurzame paradigma. Voor sommigen betekent dit de pijn van de planeet voelen, en dat kan overweldigend zijn. Deze bewustwording wordt best samen met anderen ondernomen om de last samen te dragen en elkaar te ondersteunen. Alleen is het een eenzaam pad dat velen door onvoldoende emotionele ondersteuning de rug toekeren.

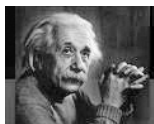
Dus verzamel wat tochtgenoten om je heen en duik erin. En wanneer je aan de andere kant weer bovenkomt, wijzer, veerkrachtiger en vastbeslotener, treed dan op als gids voor degenen die na je komen, want hun behoefte zal nog veel groter zijn.

Een aantal uitspraken die het verhaal van de ruimere Transitie vertellen

“We moeten een manier vinden om in deze planeettijd te leven zonder onze ogen te sluiten voor wat we doen.”

– Joanna Macy

“De belangrijke problemen die we hebben kunnen niet opgelost worden op hetzelfde denkniveau waarmee we ze gecreëerd hebben.” – Albert Einstein

“Onze taak moet zijn onze cirkel van mededogen te vergroten om alle levende wezens en de hele natuur in al zijn schoonheid te omhelzen.” – Albert Einstein

“We waren jager-verzamelaars, nu zijn we shoppers-leners.” – Robin Williams, 1990

“Ik ben ervan overtuigd dat, als de wereld door menselijk toedoen geheeld moet worden, het door gewone mensen zal zijn, mensen wier liefde voor dit leven groter is dan hun angst. Mensen die zich kunnen openen voor het levensweb dat ons het leven schonk.” – Joanna Macy

“Telkens als ik een volwassene op een fiets zie rijden, wanhoop ik niet langer over de toekomst van het menselijk ras.” – H.G. Wells

“Als de Grote Ommekeer zou falen, dan zal het niet zozeer door een gebrek aan technologie of relevante data zijn, maar door een gebrek aan politieke wil. Als we afgeleid en angstig zijn en de dingen keren zich tegen ons, dan is het gemakkelijk om onze geest en ons hart af te sluiten.

De gevaren waar we nu voor staan zijn zo overwelkend en toch vaak zo moeilijk te zien – en pijnlijk om te zien als we daar wel in slagen – dat deze afstomping ons allemaal treft. Niemand ontkomt eraan. Niemand is immuun voor twijfel, ontkenning of ongeloof over de ernst van de situatie – en over onze macht om die te veranderen. Toch is van alle gevaren waarmee we geconfronteerd worden, van klimaatverandering tot kernoorlogen, er geen enkele zo groot als het afsterven van onze reactie.

De afstomping van geest en hart heerst al over ons – in de afleidingen die we voor onszelf scheppen als individuen en als staten, in de gevechten die we leveren, de doelstellingen die we nastreven, de spullen die we kopen. Dus laten we ernaar kijken. Laat ons bekijken wat deze afstomping is en hoe die optreedt. Want dit werk (zoals beschre-

Het loste drie keer op in het water van de zee, een keer in het water van een neerstortende waterval, en werd weer uitgestoten. Het reisde acht jaar lang mee op de wind: soms hoog, soms laag, op zee en tussen de wolken, boven wouden, woestijnen en eindeloze ijsvlakten; waarna het toevallig gevangen werd en het organische avontuur begon.

Het atoom waarover we spreken werd door de wind gedragen langs een rij wijnstokken. Het had het geluk langs een blad te schuren, het binnen te dringen, en er vastgezet te worden door een zonnestraal.

Ons atoom is nu een deel van een glucosemolecuul. Het reist van het blad naar de stam, en daalt vandaar af naar de bijna rijpe druiventros. Wat daarna volgt is het domein van de wijnboeren.

Wijn dient om gedronken te worden. De drinker hield de molecule meer dan een week mooi opgerold en rustig in zijn lever, als reserve-energie voor een plotse inspanning, een inspanning die hij de volgende zondag moest doen om zijn op hol geslagen paard te vangen...

Het atoom werd door de bloedstroom helemaal naar een klein spiervezeltje in de heup vervoerd... en later als koolstofdioxide weer in de lucht uitgeademd.

Weer zeilt de wind deze keer ver over de Apennijnen en de Adriatische Zee, Griekenland, de Egeïsche Zee, en Cyprus tot in Libanon. En de dans wordt herhaald. Het atoom dringt nu binnen en wordt vastgezet door de eerbiedwaardige stam van een ceder, een van de laatste. Het zou wel 500 jaar in de ceder kunnen blijven, maar laten we aannemen dat na twintig jaar een houtworm belangstelling toonde en het opat.

De houtworm vormde vervolgens een pop, en in de lente nam deze de vorm van een mot aan, die zich nu droog laat worden in de zon, verward en duizelig door

de pracht van de dag. Ons atoom zit in een van de duizend ogen van het insect.

Wanneer het insect sterft, valt het op de grond en wordt begraven onder het kreupelhout in het bos. Hier zijn de alom aanwezige, onvermoeibare en onzichtbare micro-organismen van de humus aan het werk. De mot is langzaam vergaan en het atoom is weer weggevlogen.

Het vliegt de lucht in... en komt uiteindelijk op de oppervlakte van de oceaan tot rust, waarna het langzaam zinkt. Een passerende coccolithophore neemt het atoom op om zijn onwaarschijnlijk delicate schelp van calcium-carbonaat op te bouwen. Spoedig sterft deze ook en glijdt naar de bodem van de oceaan, waar het samengepakt wordt met zijn triljoenen kameraadjes en hun eigen koolstofatomen.

In geologische tijd brengen bewegingen van tektonische platen dit sediment, nu als kalkrotsen, weer aan de oppervlakte van de aarde, waardoor ons atoom weer opnieuw de mogelijkheid gegeven wordt weg te vliegen in de complexe dans van het leven.”

Kijk nu naar je hand – een litteken misschien, of een vingernagel. Bekijk het niet zozeer als een hand, maar meer als een tijdelijke rustplaats voor ontelbare koolstofatomen. Een plaats waar ze een korte pauze houden voordat zij verdergaan op hun nooit eindigende reis die de diepten van de oceanen omvat, de hoogste luchten, de dinosauriërs voor jou en de wezens die na ons zullen komen, die we zelfs niet kunnen dromen.

Voel je je al een beetje verbonden?

Leiderschap en structuur

Leiders, focalisers, initiators, voorzitters...

Het idee van leiderschap is een uitgebreid en interessant gebied, en we hebben daar op dit moment veel discussies over met mensen met een rijke sociale en organisatorische ervaring, zowel op praktisch als op theoretisch vlak.

Dit zegt Chomsky erover:

“Als leiderschap gedelegeerd wordt, gecontroleerd, inwisselbaar en herroepbaar is, kan het een nuttig, zelfs noodzakelijk instrument zijn. Maar het moet altijd kritisch in het oog gehouden worden.” (correspondentie, 11 sept 07)

De term “leider” heeft echter zo’n beladen connotaties, dat gesprekken hierover gemakkelijk aanleiding geven tot misverstanden en conflicten.

Het is dus belangrijk om een kristalheldere definitie van de term te formuleren, alvorens deze hier te bespreken.

Om te beginnen kan in een goed functionerende groep iedereen een tijd lang het leiderschap op zich nemen.

Leiderschap gaat over anderen inspireren, initiatieven nemen, en een groep mensen helpen een richting te vinden die ze willen volgen. Dat kan dus enkele of alle volgende rollen inhouden: kritisch denker, persoon met ideeën, bewaarder van de harmonie in de groep, aandrijver, organisator, persoon die de dingen samenbrengt/voorzitter, externe netwerker.

Leiderschap hoeft niet te gaan over macht over een groep, het gaat erom een groep zich krachtig te laten voelen. Het gaat niet over hiërarchie, het gaat niet over “wie de baas is”, het gaat niet over management, en het gaat niet over “volgers”. In het bijzonder gaat het niet over een permanent naambordje dat aan een individu wordt toegekend.

Ieder van ons heeft leiderschapskwaliteiten en het is belangrijk dat we die ontwikkelen – we moeten allemaal in

staat zijn om anderen te inspireren, en we moeten allemaal in staat zijn om iets nieuws te beginnen.

Maar we moeten ook inzien dat afhankelijk van de voorliggende taak we waarschijnlijk tussen alle vereiste rollen heen en weer switchen – inspirator, doener, tijdsbewaker, contactpersoon, supporter, verslaggever, schepper, schoonmaker, medewerker etc. Als we persoonlijk veerkrachtig willen zijn (ons willen kunnen aanpassen) en onze bijdrage aan de transitie van de gemeenschap zo groot mogelijk willen maken, dan moeten we ook alle eigenschappen voor deze rollen ontwikkelen.

Het is echter mogelijk dat de term “leider” zo besmet is dat ze niet werkt voor jouw transitiegroep. Je kunt andere woorden gebruiken om de verschillende rollen die op dit vlak nodig zijn te beschrijven: focaliser, katalysator, secretaris, coördinator, voorzitter, centrum, planner, initiator. Tenslotte duurt het niet lang voordat het woord zijn connotaties verliest en “jouw” woord wordt, gedefinieerd door de kwaliteiten die in je groepen binnen en rond de rol ontstaan.

Wat consensus betreft, dat is geweldig als tijd niet echt een schaars goed is. Ik geloof in pragmatische oplossingen, dus zolang in de aanloop naar een beslissing iedereen het gevoel heeft echt gehoord te zijn, een kans had om de groep te beïnvloeden en zijn/haar ideeën kritisch maar constructief geëvalueerd hebben gezien, dan zijn de meeste mensen bereid om ofwel

- van mening te veranderen (zonder hun gezicht te verliezen)
- hun ideeën te zien gemixt worden met andere ideeën om iets anders te vormen
- te accepteren dat de rest van de groep er anders over denkt, maar hun minderheidsstandpunt in het verslag terug willen zien.

Een goede omgang met conflict en verschil verbetert meestal de kwaliteit van beslissingen en de mate waarin men zich daaraan houdt.

Structuren die ontstaan voor kerngroepen

De meesten van ons zijn zich ervan bewust dat we het voor de transitie-initiatieven buiten de traditionele hiërarchische modellen moeten zoeken, maar we hebben geen tijd om uit te zoeken hoe dat eruit zou kunnen zien.

Binnen de kleine groep die de Transition Network-organisatie runt, hebben we een tijdelijke hiërarchische structuur aangenomen, met een parallel proces om een geschikter model te vinden dat we te zijner tijd zullen invoeren, en dat overgenomen/aangepast kan worden door de individuele gemeenschappen die het transitiepad inslaan. In de mixer hiervoor zitten Chaordic, Natural Step, Viable System, Mondragon, Cooperative, Parecon en andere systemen.

We zijn ons ook bewust van het feit dat er een bepaalde mate van soepelheid nodig is – sommige situaties vereisen een volledig horizontale structuur, andere vereisen verantwoordelijkheid (ten opzichte van elkaar en van belanghebbenden binnen de gemeenschap of binnen het netwerk) en in andere situaties is het nodig dat mensen tijdelijk een leidende rol op zich nemen.

We hebben hier geen antwoorden op, behalve het feit dat we weten dat de meest succesvolle structuren zich zullen richten op de behoefte aan veerkracht en aan verantwoordelijkheid, aanpassing en samenwerking. Eclecticisme kan hier cruciaal zijn.

Tijd

“We are time’s subjects, and time bids be gone.” (Wij zijn onderworpen aan de tijd, en de tijd gebiedt (ons) verder te gaan) – William Shakespeare

Door dit hele proces van beslissingen nemen en in actie komen loopt de factor tijd. De klimaatchaos en de uitputting van fossiele brandstoffen zullen niet op ons wachten tot we op elk punt 100% consensus bereikt hebben.

Misschien is tijd geen punt voor jouw groep. Als dat zo is, dan heb je veel geluk.

Wat onszelf betreft, we lopen buiten onze groepen al tegen veel barrières tegen actie aan. Het laatste wat we nodig hebben is deze barrières nog uit te breiden door onze eigen persoonlijke psychologische gehechtheden aan het dogma of de paradigma’s van een bepaalde manier van werken.

De rol van de lokale overheid

Zowel overheidsfunctionarissen als transitie-initiatieven zijn voorstander van een rol voor de lokale overheid als “**ondersteunend, niet sturend**”.

We wisten altijd al dat de lokale overheid een cruciale rol zou spelen in transitie-initiatieven in de UK en Ierland. En de afgelopen maanden zien we die rol effectief ontstaan zowel in de bestaande transitiegemeenschappen als in de nieuwe gemeenschappen in hun eerste contacten met ons.

Onze eerste verrassing was hoezeer de lokale besturen bereid zijn om een betekenisvol engagement aan te gaan met bestaande transitie-initiatieven.

Onze tweede verrassing is het aantal gemeenten waar de eerste persoon die ons contacteerde van de lokale overheid is. Dit is een recent fenomeen, en eentje dat we van ganser harte verwelkomen.

Hieronder een paar voorbeelden van beide.

Voorbeelden van besturen die werken met transitie-initiatieven

Totnes

In het Schumacher College in Totnes kwamen lokale functionarissen samen om te verkennen hoe een begrip van piekolie en klimaatverandering hun werk en hun beslissingen zou kunnen inspireren. 23 Bestuurders, van lokale gemeenteraden, tot stadsbesturen, districtsbesturen en het lokale parlementslid waren aanwezig.

Een aantal verkozen functionarissen zijn actief in transitiegroepen binnen het grotere initiatief.

Het stadsbestuur heeft het transitie-initiatief officieel onderschreven.

Lewes

Vanaf onze eerste vergaderingen in januari hebben we sleutelfiguren uit het Districtsbestuur van Lewes gecontacteerd. Sinds mei, toen het nieuwe bestuur was gevormd, hebben we leden van het kabinet op onze evenementen uitgenodigd, en hebben we informele gesprekken met hen gevoerd. Een van onze leden stelde zich verkiesbaar en werd verkozen in het Bestuur, en twee nieuwe Stadsbestuurders zijn actieve supporters van TTL.

Ons doel is om de Klimaatveranderingsstrategie van het Bestuur te steunen, en op hen te rekenen voor steun inzake piekolie. De volgende stap is een presentatie aan te bieden over TTL aan het senior management.

Stroud

Het volledige Kabinet van het Districtsbestuur van Stroud kwam bijeen voor een vergadering met Richard Heinberg in mei 2007. Richard is de auteur van 3 sleutelboeken over piekolie, en een van de toonaangevende en deskundige sprekers inzake piekolie en matigingsstrategieën.

Penwith

Het Penwith Districtsbestuur (PDC) is een strategische partner voor Transition Penwith (TP) geweest sinds het ontstaan van de groep in november 2006.

PDC stelt aan TP zaken ter beschikking zoals ontmoetingsplaatsen, materiaal, gebruik van ruimten van bestuurlijke commissievergaderingen, ondersteunende marketing en ontwikkeling, partnerwerkingen en subsidie-advies. De PDC-ambtenaar van Duurzame Gemeenten zit als penningmeester in het comité van TP.

PDC ambtenaren geven op verschillende manieren ondersteuning, zo werkt bv de PDC ambtenaar voor Duurzaam Toerisme samen met TP in de ontwikkeling van een Transitie Toerisme Model voor de Europese schiereilanden. De PDC ambtenaar voor Rurale Economie werkt met TP samen om fondsen en steun te vinden voor het opnieuw invoeren in het stadscentrum van Penzance Town van de boerenmarkt, en om een boerderijproject in de gemeenschap te ontwikkelen.

TP werkt actief samen met gemeenteraadsleden, Stadsraadsleden (Hayle, St. Just, St. Ives en Penzance) en Districtraadsleden, en ook met Provincieraadsleden van Cornwall. TP wordt sterk ondersteund door het lokale Parlementslid, Andrew George, die op TP evenementen het woord gevoerd heeft en vragen voor ons doel heeft meegenomen naar het Parlement. De Burgemeesters van Penzance, St. Ives en St. Just hebben TP evenementen bijgewoond en hun steun bevestigd.

Voorbeelden van eerste contacten met Raadsleden en Burgemeesters

De volgende uittreksels komen uit emails, voicemailen of directe verslagen van leden van stuurgroepen van bestaande Transities.

- **Gemeenteraadslid:** “Ik ben een stadsraadslid in xxx en heb het Transition Towns Network met grote belangstelling gevolgd... Ik probeer documenten enz vast te krijgen die in het kort samenvatten waar transition towns over gaat, om deze te laten circuleren bij raadsleden en ambtenaren. Kunt u mij aub laten weten waar ik die kan vinden?”
- **Burgemeester:** “Mijn naam is xxx, burgemeester van xxx in Warwickshire. Ik zou zeer graag mijn jaar als burgemeester gebruiken om lokale groene initiatieven te beginnen. Ik

ben van plan in de herfst een evenement te organiseren om de zaak te starten. Ik zou graag contact met u hebben, en iemand uit uw netwerk vragen als een van mijn gast-sprekers tijdens het evenement.”

- **Gemeenteraadslid:** “Ik ben betrokken in een groep die een Transitieproject opzet in xxx, Manchester, waarvan we hopen dat het een voorbeeld voor de rest van de stad wordt.”
- **Voorzitter van de Gemeenteraad:** “Ik ben voorzitter van de Gemeenteraad van xxx na 6 jaar raadslid geweest te zijn... Ik heb voorgesteld dat de planningsgroep van de gemeente het ‘Transitie’-onderwerp oppakt... De korte handleiding is heel nuttig en ik kijk ernaar uit om Totnes binnenkort te bezoeken.”
- **Voorzitter van de Gemeenteraad:** (voicemail) “We hebben onlangs met de lokale verkiezingen de Gemeenteraad overgenomen; we nemen Transition Towns op in ons manifest en we willen nu naar jullie conferentie komen om te leren hoe we de gemeenschap kunnen ondersteunen in het opzetten van een transitie-initiatief.”
- **Districtsambtenaar voor Gemeente Plannen:** Gemeente Plannen richten zich in toenemende mate op duurzame ontwikkeling en “groene” onderwerpen, dus het Minder Energie Plan lijkt een logische volgende stap.”

Aanbevelingen voor betrokkenheid van lokale besturen

De volgende aanbevelingen zijn afkomstig van functionarissen uit lokale overheden, die actief zijn in bestaande transitie-initiatieven of in discussies over de mogelijkheid hun gemeenschap te helpen het Transitie Model op te nemen en toe te passen. Samenvattend blijkt de beste manier te zijn: “ondersteunen, niet sturen”.

- **Voorzitter van de Gemeenteraad:** Terwijl ik de Raad eerder zou zien als ondersteunend voor een Transition Town-beweging, was een van de dingen die ik het meest aantrekkelijk vind in Transition Towns de betrokkenheid van de gemeenschap van onderop. Het is mijn ervaring dat het beste model erin bestaat dat de Raad de verschillende gemeenschappen ondersteunt en aanmoedigt, maar dat veel, zo niet het meeste initiatief uit de verschillende groepen van de gemeenschap zelf komt.
Wij als raadsleden moeten ons ervan bewust zijn dat Transition Towns niet iets is wat wij de gemeenschap schenken, het zal niet zomaar een label of symbool zijn voor de Raad, het is iets dat hoe dan ook gaat gebeuren. De steun van de Raad kan wel de geboorte vergemakkelijken. De Raad kan ook helpen de ideeën te verspreiden in delen van de gemeenschap die anders niet bereikt worden.
- **Gemeente Raadslid (Grondlegger van Transition Penwith):** “Het is mijn sterke overtuiging dat transitie-initiatieven de Lokale Overheid in al hun activiteiten moeten opnemen en betrekken, en dat hun invloed tot in de centrale Overheid moet reiken. Hoewel het van groot belang is dat transitie-initiatieven niet-politiek blijven, en niet door de Raad geleid worden, moeten zij wel door de Raad ondersteund en geïnformeerd worden. Bedenk dat Lokale Overheid er is om de gemeenschap te ondersteunen, meer zelfs, zij bestaat uit mensen die leven en werken in onze gemeenschappen. Het wordt tijd dat we de grenzen van “zij en wij” overstijgen, en dat we ons realiseren dat we allemaal moeten samenwerken om de uitdagingen die op ons afkomen effectief aan te pakken.”
- **Lokaal Raadslid:** Laat de ideeën uit de gemeenschap ontstaan en onder haar controle blijven. Het is de taak van de overheid om te faciliteren, te luisteren, mogelijk advies, contacten of fondsen te leveren, en op de eerste plaats te

verzekeren dat bureaucratie de basisinitiatieven niet gaat belemmeren.

Ongetwijfeld zal de manier van wederzijdse betrokkenheid zich in de tijd verder ontwikkelen. Op dit moment lijkt de benadering van **ondersteunen, maar niet sturen** goed te werken.

Bedrijven erin betrekken

De overgang naar meer duurzame praktijken is een belangrijk punt voor bedrijven, en dit punt vindt geleidelijk aan zijn weg in het mainstream bedrijfsdenken. De nadruk op MVO (Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen) en PPP (People-Planet-Profit)-boekhouding kunnen stappen in de goede richting zijn, en koolstofhandel kan aanzienlijke verminderingen in de globale CO₂-uitstoot opleveren. Geen van deze houden echter rekening met de manier waarop piekolie voelbaar zal worden in bedrijven, die lange aanvoerketens hebben, of voor verre markten produceren.

Bedrijven die een lange termijn visie hebben en zich bewust zijn van de beperkingen die de uitputting van fossiele brandstoffen zal hebben op de globale economie moeten binnen hun organisatie kijken naar hun olieafhankelijkheid in het algemeen en meer specifiek op vier terreinen: aanvoerketens, afval, energieverbruik en markten.

Voorbeelden uit Totnes

In Transition Town Totnes staat veel werk op stapel om deze terreinen te bekijken. Drie voorbeelden zijn: oliekwetsbaarheidsaudits, bedrijfsuitwisseling en lokale complementaire munt:

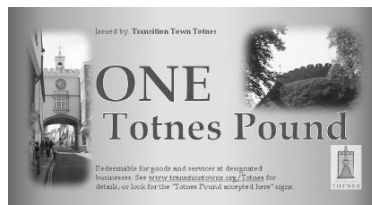

Oliekwetsbaarheidsaudits bekijken gedetailleerd hoe stijgende olieprijsen een bedrijf kunnen beïnvloeden, bestude-

ren de kosten en beschikbaarheid van ruwe materialen, de energiekosten van kernprocessen en de vervoerskosten voor in- en verkoop. Als het kostenplaatje eenmaal is opgemaakt, kunnen scenario's met variërende olieprijsen ontworpen worden. Met de komende onvermijdelijke en dramatische prijsstijgingen voor olie en alle soorten energie kunnen bepaalde delen van het bedrijf niet meer levensvatbaar zijn. In dat geval kunnen veranderingsstrategieën ontworpen worden, door misschien te zoeken naar alternatieve ruwe materialen uit meer lokale bronnen, en het aanspreken van markten waar minder hoge transportkosten mee gemoed zijn.

Bedrijfsuitwisseling is een project dat op een andere manier naar afval kijkt. Het wil bedrijven aan elkaar linken, waarin het afval van het ene bedrijf ruw materiaal voor het andere bedrijf is. De bouwsector bijvoorbeeld dankt enorme hoeveelheden hout af dat gebruikt zou kunnen worden door bedrijven die houtsnippers maken voor nieuwe types huishoudelijke verwarmingstoestellen.

Een bijzonder in het oog springende manier om lokale veerkracht op te bouwen in de bedrijfssector is het lanceren van een **lokale complementaire munt**. Totnes zet haar experiment met complementaire munt verder door 10.000 tweede generatie Totnes Pounds bij te drukken, en de eerste 2.000 uit te geven in de startweken. Lokale munt versterkt lokale economie door het lekkende-emmer-syndroom te vermijden, waarin de rijkdom die

binnen de gemeenschap wordt gegeneerd naar de grote economie “weglekt”. Tot nu toe hebben 50 lokale bedrijven ervoor getekend om de pond als betaalmiddel te aanvaarden voor goederen en diensten.

Een transitie-initiatief streeft naar een meer gelokaliseerde toekomst, waar productie en consumptie dicht bij huis plaatsvinden. Waar fragiele aanvoerketens, die kwetsbaar zijn voor schommelingen in olieprijsen en onbetaalbaar duur zijn geworden, zijn vervangen door lokale netwerken. Waar de totale hoeveelheid energie verbruikt in bedrijven beduidend lager is dan de huidige onduurzame niveaus.

We staan nog maar aan het begin van de manier waarop we met bedrijven kunnen werken. Naarmate de verschillende transitie-initiatieven zich ontwikkelen, zullen we allerlei soorten onverwachte verbanden en manieren van werken naar boven zien komen. En dat is van wezenlijk belang, want een transitie-initiatief dat niet creatief en pro-actief met de bedrijfswereld samenwerkt zal maar beperkt succes hebben.